KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2025/7

2025 m. sausio 7 d.

kuriuo įsteigiamas Europos mokslinių tyrimų infrastruktūros konsorciumas „Čerenkovo teleskopų masyvo observatorija“ (CTAO ERIC)

(pranešta dokumentu Nr. C(2025) 9)

(Tekstas autentiškas tik anglų, čekų, ispanų, italų, lenkų, prancūzų, slovėnų ir vokiečių kalbomis)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2009 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 723/2009 dėl Europos mokslinių tyrimų infrastruktūros konsorciumo (ERIC) Bendrijos teisinio pagrindo ([1]), ypač į jo 6 straipsnio 1 dalies a punktą,

kadangi:

(1) Austrija, Čekija, Ispanija, Italija, Lenkija, Prancūzija, Slovėnija, Vokietija ir Europos astronominių tyrimų Pietų pusrutulyje organizacija Komisijai pagal Reglamento (EB) Nr. 723/2009 5 straipsnio 1 dalį pateikė paraišką įsteigti Čerenkovo teleskopų masyvo observatoriją (CTAO, angl. *Cherenkov Telescope Array Observatory*) (toliau – paraiška). Šveicarija pranešė nusprendusi CTAO ERIC veikloje iš pradžių dalyvauti stebėtojo teisėmis;

(2) pareiškėjai susitarė, kad CTAO ERIC priimančioji valstybė narė bus Italija;

(3) EEE jungtinio komiteto sprendimu Nr. 72/2015 ([2]) Reglamentas (EB) Nr. 723/2009 įtrauktas į Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimą;

(4) vadovaudamasi Reglamento (EB) Nr. 723/2009 5 straipsnio 2 dalimi, Komisija įvertino paraišką ir padarė išvadą, kad ji atitinka tame reglamente nustatytus reikalavimus. Atlikdama vertinimą Komisija susipažino su gama astronomijos, astrofizikos, dalelių fizikos, plazmos fizikos ir fundamentinės fizikos poveikio srities nepriklausomų ekspertų nuomonėmis;

(5) šiame sprendime nustatytos priemonės atitinka pagal Reglamento (EB) Nr. 723/2009 20 straipsnį įsteigto komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Įsteigiamas Europos mokslinių tyrimų infrastruktūros konsorciumas „Čerenkovo teleskopų masyvo observatorija“ (CTAO ERIC).

2. Reglamento (EB) Nr. 723/2009 6 straipsnio 3 dalyje nurodyti esminiai CTAO ERIC įstatų elementai išdėstyti priede.

([1]) OL L 206, 2009 8 8, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/723/oj.
([2]) 2015 m. kovo 20 d. EEE jungtinio komiteto sprendimas Nr. 72/2015, kuriuo iš dalies keičiamas EEE susitarimo 31 protokolas dėl bendradarbiavimo konkrečiose srityse, nesusijusiose su keturiomis laisvėmis [2016/755] (OL L 129, 2016 5 19, p. 85, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2016/755/oj).

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Čekijos Respublikai, Vokietijos Federacinei Respublikai, Ispanijos Karalystei, Prancūzijos Respublikai, Italijos Respublikai, Austrijos Respublikai, Lenkijos Respublikai, Slovėnijos Respublikai, Šveicarijos Konfederacijai ir Europos astronominių tyrimų Pietų pusrutulyje organizacijai.

Priimta Briuselyje 2025 m. sausio 7 d.

Komisijos vardu
Ekaterina ZAHARIEVA
Komisijos narė

PRIEDAS

ESMINIAI CTAO ERIC ĮSTATŲ ELEMENTAI

1. **Pavadinimas ir buveinė**

(CTAO ERIC įstatų 1 straipsnis)

1. Sukuriama Europos mokslinių tyrimų infrastruktūra, vadinama „Čerenkovo teleskopų masyvo observatorija“ (CTAO, angl. *Cherenkov Telescope Array Observatory*).

2. CTAO teisinė forma – Europos mokslinių tyrimų infrastruktūros konsorciumas (ERIC), įsteigtas pagal Reglamento (EB) Nr. 723/2009 nuostatas, ir jis vadinamas ERIC „Čerenkovo teleskopų masyvo observatorija“ (CTAO ERIC).

3. CTAO ERIC registruota buveinė ir būstinė yra Bolonijoje (Italija).

2. **Užduotys ir veikla**

(CTAO ERIC įstatų 2 straipsnis)

1. CTAO ERIC užduotis – pastatyti antžeminės gama astronomijos observatoriją, kaip aprašyta „CTAO moksliniame ir techniniame apraše“, (alfa konfigūracija) ją eksploatuoti, atnaujinti ir jos eksploataciją nutraukti. Statybos sąnaudos nurodytos CTAO sąnaudų suvestinėje.

2. CTAO ERIC, be kita ko, vykdo šią veiklą:

   a) prisideda prie aukščiausio lygio mokslinių tyrimų, technologinės plėtros, inovacijų ir visuomenės uždavinių sprendimo ir taip padeda plėtoti Europos mokslinių tyrimų erdvę (EMTE) ir suteikti kitos papildomos naudos;

   b) užtikrina, kad CTAO ir jos įrenginių kompleksas būtų visapusiškai eksploatuojami mokslo tikslais;

   c) naudotojams suteikia veiksmingą prieigą pagal 3 straipsnyje nustatytą prieigos politiką;

   d) prisideda prie mokslinių tyrimų rezultatų sklaidos;

   e) optimaliai naudojasi ištekliais ir praktine patirtimi, taip pat

   f) vykdo bet kokią kitą būtiną veiklą, susijusią su a–e punktais.

3. CTAO ERIC savo pagrindinę užduotį vykdo nesiekdamas ekonominės naudos. Tačiau ji gali vykdyti tam tikrą šalutinę ekonominę veiklą, jei ši veikla glaudžiai susijusi su jos pagrindine užduotimi ir nekelia grėsmės šios veiklos vykdymui. CTAO ERIC atskirai registruoja savo ekonominės veiklos sąnaudas bei pajamas ir tokios veiklos kainas nustato pagal rinkos kainas arba, jei rinkos kainos nežinomos, prie visų sąnaudų pridėdamas pagrįstą maržą.

3. **Čerenkovo teleskopų masyvo observatorijos naudotojų prieigos politika**

(CTAO ERIC įstatų 3 straipsnis)

1. CTAO ERIC suteiks veiksmingą prieigą Europos ir tarptautiniams tyrėjams (naudotojams), atsižvelgdamas į mokslinius nuopelnus, technines galimybes ir (arba) kitus atitinkamus kriterijus, susijusius su CTAO ERIC tikslu. Moksliniu požiūriu vertingoms mokslininkų, nepriklausančių jokiam nariui, strateginiam partneriui, trečiajai šaliai ar stebėtojui (toliau – kiti naudotojai), paraiškoms suteikiamas ribotas stebėjimo laikas, laikantis konkrečių tarybos nustatytų prieigos sąlygų.

2. Prieiga prie CTAO gali būti suteikiama paskiriant CTAO stebėjimo laiką arba leidžiant naudotis archyviniais CTAO duomenų produktais (33 straipsnis). Išsami informacija apie prieigą nustatoma tarybos patvirtintoje prieigos politikoje (25 straipsnio 13 dalies j punktas), kurioje apibrėžiami įvairūs paraiškų tipai ir numatomos tinkamos galimybės vykdyti ilgalaikes didelės apimties programas (pagrindinius mokslinius projektus).

3. Generalinis direktorius yra atsakingas už laiko paskyrimą, organizuodamas tarpusavio vertinimo procesą, per kurį vertinama mokslinė kompetencija ir paraiškų įgyvendinamumas, ir šiam procesui vadovaudamas. Procedūros ir vertinimo kriterijai skelbiami viešai CTAO ERIC svetainėje. Generalinis direktorius kasmet teikia tarybai laiko paskyrimo ataskaitą.

4. Naudotojų laikas – tai stebėjimo laikas, kuris lieka atlikus garantuoto laiko stebėjimus, susijusius su CTAO ERIC sutartiniais įsipareigojimais. Naudotojų laikas bus išskaidytas į standartinėms paraiškoms skiriamą atvirąjį laiką ir pagrindiniams moksliniams projektams (ilgalaikėms didelės apimties programoms) skiriamą laiką, taip pat į kitiems naudotojams skiriamą tarptautinės bendruomenės stebėjimo laiką ir generalinio direktoriaus nuožiūra skiriamą laiką. Terminų apibrėžtys pateiktos CTAO moksliniame ir techniniame apraše.

5. Kiti naudotojai padengia su jų naudojimusi CTAO susijusias veiklos sąnaudas, kaip apibrėžta prieigos politikoje ir atitinkamuose partnerystės susitarimuose.

6. Įstatų 3 straipsnio 5 dalies nuostata netaikoma CTAO ERIC pagal specialius susitarimus (pvz., priėmimo susitarimus) paskirtam laikui.

4. **Mokslinis vertinimas**

(CTAO ERIC įstatų 4 straipsnis)

CTAO ERIC mokslinę ir techninę veiklą kasmet vertina Mokslinis ir techninis patariamasis komitetas (28 straipsnis). Išsamesnė informacija pateikiama Tarybos priimtoje mokslinio vertinimo politikoje (25 straipsnio 13 dalies k punktas).

5. **Mokslinių tyrimų rezultatų sklaida**

(CTAO ERIC įstatų 5 straipsnis)

1. CTAO ERIC sudaro palankias sąlygas atlikti mokslinius tyrimus ir apskritai skatina atvirąją prieigą prie mokslinių tyrimų duomenų. Nepažeisdamas šio principo CTAO ERIC skatina vykdyti aukštos kokybės mokslinius tyrimus ir remia geriausios praktikos sklaidą, vykdydama mokymo veiklą.

2. CTAO ERIC prašo naudotojų savo mokslinių tyrimų rezultatus skelbti viešai, o prieigą prie rezultatų suteikti per CTAO ERIC.

3. CTAO ERIC patvirtina savo rezultatų sklaidos politiką (25 straipsnio 13 dalies l punktas). Rengiant rezultatų sklaidos politiką apibūdinamos įvairios tikslinės grupės, o CTAO ERIC naudoja įvairius kanalus, kad pasiektų tikslinę auditoriją, pavyzdžiui, interneto svetaines, naujienlaiškius, praktinius seminarus, dalyvavimą konferencijose, straipsnius moksliniuose leidiniuose, žurnaluose ir dienraščiuose.

6. **Intelektinės nuosavybės teisės**

(CTAO ERIC įstatų 6 straipsnis)

1. Terminas „intelektinė nuosavybė“ suprantamas pagal 1967 m. liepos 14 d. pasirašytos Konvencijos dėl Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos įsteigimo 2 straipsnį.

2. CTAO ERIC patvirtina savo intelektinės nuosavybės teisių politiką (25 straipsnio 13 dalies m punktas).

3. CTAO ERIC priklauso visa intelektinė nuosavybė, kylanti iš pagal šiuos įstatus vykdomos veiklos, įskaitant intelektinę nuosavybę, kurią sukuria CTAO ERIC įdarbinti darbuotojai, bet ja neapsiribojant, išskyrus atvejus, kai tai numatyta atskiruose sutartiniuose susitarimuose arba kai privalomuose teisės aktuose ar šiuose įstatuose nustatyta kitaip.

4. Narių arba jiems atstovaujančiųjų subjektų intelektinė nuosavybė lieka jų nuosavybe. Prireikus ir pagal specialius susitarimus jos licencija suteikiama CTAO ERIC.

7. **Įdarbinimas**

(CTAO ERIC įstatų 7 straipsnis)

1. CTAO ERIC yra lygių galimybių politiką taikantis darbdavys. Įdarbinimo sutartims taikomi valstybės arba teritorijos, kurioje įdarbinami darbuotojai, įstatymai.

2. Laikydamasis nacionalinės teisės aktų reikalavimų kiekvienas narys pagal savo jurisdikciją siekia sudaryti palankesnes sąlygas narių, stebėtojų ir strateginių partnerių piliečiams, vykdantiems CTAO ERIC užduotis, ir jų šeimos nariams laisvai judėti ir įsikurti jos teritorijoje.

3. CTAO ERIC darbuotojų atrankos procedūra vyksta vadovaujantis skaidrumo, nediskriminavimo ir lygių galimybių principais. Samdant ir įdarbinant taikomas nediskriminavimo principas.

4. CTAO ERIC skatina steigti atstovavimo institucijų darbuotojams sąjungą.

8. **Viešieji pirkimai**

(CTAO ERIC įstatų 8 straipsnis)

1. CTAO ERIC visus viešųjų pirkimų kandidatus ir dalyvius vertina vienodai ir nediskriminuodamas, nepriklausomai nuo to, ar jie įsikūrę Europos Sąjungoje. Išsamios taisyklės dėl viešųjų pirkimų procedūrų ir kriterijų nustatomos Tarybos patvirtintoje viešųjų pirkimų politikoje (įstatų 25 straipsnio 12 dalies i punktas). Vykdant šią viešųjų pirkimų politiką paisoma skaidrumo, konkurencijos, proporcingumo, tarpusavio pripažinimo, vienodo požiūrio, nediskriminavimo ir tvarumo principų.

2. Nariai, stebėtojai, strateginiai partneriai ir trečiosios šalys vykdo su CTAO ERIC veikla susijusius viešuosius pirkimus taip, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į CTAO ERIC poreikius, techninius reikalavimus ir atitinkamų įstaigų paskelbtas specifikacijas.

3. Viešųjų pirkimų politikos nuostatuose nustatyta, kad jos netaikomos CTAO ERIC vykdomiems viešiesiems pirkimams, kuriems naudojamos per CTAO ERIC skiriamos lėšos, kaip numatyta įstatų 21 straipsnio 4 dalyje. Tokiais atvejais, užuot taikius viešųjų pirkimų politiką, taikomi pagrindiniai nepiniginių įnašų CTAO ERIC principai ir nepiniginių įnašų sistema (B priedas).

9. **Veiklos trukmė**

(CTAO ERIC įstatų 9 straipsnis)

CTAO ERIC įsteigiamas neribotam laikui.

10. **Likvidavimas**

(CTAO ERIC įstatų 10 straipsnis)

1. Sprendimą dėl CTAO ERIC likvidavimo priima taryba pagal įstatų 25 straipsnio 13 dalies h punktą.

2. Nepagrįstai nedelsiant ir bet kuriuo atveju per dešimt dienų po sprendimo likviduoti CTAO ERIC priėmimo CTAO ERIC praneša Komisijai apie tokį sprendimą.

3. Nepagrįstai nedelsiant ir bet kuriuo atveju per 10 dienų po likvidavimo procedūros užbaigimo, CTAO ERIC praneša apie tai Komisijai.

4. CTAO ERIC nustoja egzistuoti atitinkamo Komisijos pranešimo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

11. **CTAO ERIC likvidavimas arba jam taikomų mokestinių lengvatų nutraukimas**

(CTAO ERIC įstatų 11 straipsnis)

1. Likvidavus CTAO ERIC arba nutraukus jam taikomas mokestines privilegijas ir mokesčių lengvatas, narės neatgauna didesnės sumos nei jų sumokėti piniginiai įnašai ir tikroji nepiniginių įnašų vertė.

2. Likvidavus CTAO ERIC arba nutraukus jam taikomas mokestines privilegijas ir mokesčių lengvatas, CTAO ERIC turtas, viršijantis sumokėtus piniginius įnašus ir tikrąją nepiniginių įnašų vertę, turi būti perduotas kitam viešajam teisės subjektui, kitai mokestinių privilegijų turinčiai korporacijai arba kitam teisės subjektui, siekiančiam panašių į CTAO ERIC tikslų plėtoti mokslą ir mokslinius tyrimus.

12. **Taisyklės dėl atsakomybės ir draudimas**

(CTAO ERIC įstatų 12 straipsnis)

1. CTAO ERIC atsako už savo skolas.

2. Nariai nėra solidariai atsakingi už CTAO ERIC skolas. Narių finansinė atsakomybė už CTAO ERIC skolas apsiriboja jų atitinkamu metiniu įnašu.

3. CTAO ERIC pasirūpina tinkamu draudimu nuo rizikos, susijusios su infrastruktūros CTAO kūrimu ir eksploatacija.